

01369416

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.009.10.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Beata Pawłowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/16/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Wysokiem Mazowieckiem, ul. Kościelna 1, 18-200 Wysokie Mazowieckie (zwana dalej „SP” lub „Szkołą”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Koc - Dyrektor Szkoły (zwana dalej „Dyrektorem”) (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą¹ Szkoła nie zapewniła uczniom w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków nauczania².

Nie wszystkim uczniom zorganizowano pracę zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania. Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych większości oddziałów nie uwzględniały potrzeby równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia: zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze, a różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była większa niż jedna. Stwierdzono też, że zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji lokowane były po piątej godzinie lekcyjnej lub łączone w bloki. Ponadto nie zapewniono odpowiedniej długości przerw śródlekcyjnych, a liczba uczniów pięciu oddziałów klas II przekraczała normę ustaloną art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³.

Warunki pobytu uczniów w Szkole nie były w pełni bezpieczne i higieniczne. Stwierdzono bowiem szereg usterek dotyczących stanu budynku, terenu szkoły i ogrodzenia. Zadbano o nieśliskie schody, wyposażone w odpowiednie balustrady, jednak tylko w „nowej” części Szkoły przestrzeń pomiędzy biegami schodów zabezpieczono siatką. Zapewniono meble spełniające normy w zakresie ergonomii oraz odpowiednią organizację sal klasom I-III. Uczniowie mieli możliwość korzystania z biblioteki, świetlicy i zespołu urządzeń rekreacyjno-sportowych oraz spożywanie ciepłych posiłków.

Szkoła wywiązała się z obowiązku zapewnienia młodzieży możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. Stworzone uczniom w tym zakresie warunki były jednak nierówne i przez to niewystarczające. Ciężar plecaków ponad 61% uczniów przekraczał 10% masy ich ciała. Nie zapewniono też skutecznej ochrony uczniów przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie udostępnionym w Szkole.

Uczniom zapewniono dostęp do gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Wystąpiły jednak nieprawidłowości w wyposażeniu części apteczek, w których oprócz nowych środków znajdowały się przeterminowane.

Zastrzeżenia budził też sposób wykonywania obowiązków związanych z prowadzeniem postępowań powypadkowych i ich dokumentowaniem. Nie powołano zespołu powypadkowego, prowadzony rejestr wypadków nie zawierał kompletnych danych,

¹ Rok szkolny 2015/2016 (do 31 maja 2016 r.).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm. Ustawa zwana dalej „uso”.

nie sporządzano protokołów powypadkowych oraz nie posiadano dokumentacji świadczącej o wywiązaniu się z obowiązku zawiadomienia o wypadku osób wskazanych w przepisach.

Szkoła nie przekazała także do organu prowadzącego kopii protokołów z własnych kontroli dotyczących zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

1.1. Wg stanu na 30 września 2015 r., w Szkole utworzone były 34 oddziały, w których uczyło się 836 uczniów⁴. Liczba dzieci w poszczególnych klasach wynosiła od 19 do 27, przy czym w 11 (z 16) oddziałach klas I-II nie przekraczała limitu określonego w art. 61 ust. 3 uso (25 uczniów), zaś w pozostałych pięciu wynosiła 26 lub 27 uczniów. Zwiększona liczebność oddziałów została zatwierdzona przez burmistrza Wysokiego Mazowieckiego⁵. Nie dopełniono jednak obowiązku zatrudnienia asystenta nauczyciela, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.
(dowód: akta kontroli str. 3, 5-28)

Analiza planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych 24 oddziałów⁶ wykazała, że tylko w części uwzględniono zasady higieny pracy umysłowej uczniów:

- w 14 oddziałach zapewniono stałe⁷ godziny rozpoczęcia zajęć szkolnych,
- w 15 równomiernie obciążano uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia⁸,
- w czterech z 12 oddziałów klas IV-VI przedmioty wymagające pracy statycznej i długotrwałej koncentracji (matematyka, przyroda) ulokowane były najpóźniej na piątej godzinie lekcyjnej, a w dwóch oddziałach przedmioty te nie występowały bezpośrednio jeden po drugim (w tzw. „blokach”).

Problematykę tę szerzej przedstawiono poniżej, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 31-51)

Tylko dwie (z ośmiu) przerwy międzylekcyjnych miały zalecaną długość⁹ (nie mniej niż 10 minut)¹⁰, pozwalającą uczniom na regenerację między zajęciami. Pozostałe były pięciominutowe, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.
(dowód: akta kontroli str. 34-51)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Mimo obowiązku wynikającego z art. 61 ust. 3d uso, w Szkole nie zatrudniono asystentów nauczycieli, wspierających nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w pięciu oddziałach klas II, w których liczba uczniów przekraczała limit ustalony w art. 61 ust. 3 uso.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Zatrudnienie nauczycieli do w/w oddziałów generowałoby dodatkowe koszty związane z utrzymaniem szkoły, które i tak w ocenie samorządu przekraczają subwencję oświatową otrzymywaną na utrzymanie placówki. Dyrektor szkoły pismem z dnia 7 września 2015 r. zwrócił się z prośbą do organu prowadzącego o dostosowanie warunków kształcenia do zapisów art. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹¹, na co otrzymał ustną odpowiedź, że nie ma takich możliwości finansowych. Pisemnej odpowiedzi na w/w pismo nie udzielono”.
(dowód: akta kontroli str. 214, 222-229)

⁴ W tym 51 spoza obwodu Szkoły.

⁵ Arkusz organizacyjny na rok szkolny 2015/2016, zakładający zwiększoną liczbę uczniów w klasach I-II został zatwierdzony 29 maja 2016 r., a aneks do niego – 31 sierpnia 2015 r.

⁶ Klas I a-d, II a-d, III a-d, IV a-d, V a-d i VI a-d.

⁷ Z różnicą wynoszącą maksymalnie jedną godzinę lekcyjną.

⁸ Za równomierne obciążenie zajęciami uznano sytuację, gdy różnica w liczbie zajęć w poszczególne dni tygodnia była nie większa niż jedna godzina lekcyjna.

⁹ Zalecenia Głównego Inspektoratu Sanitarnego, zamieszczone na stronie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku pod adresem:

<http://www.psse.bialystok.pl/docs/hdmi/Poradnik%20do%20oceny%20higieny%20procesu%20nauczania.pdf>.

¹⁰ Po trzeciej godzinie lekcyjnej następowała przerwa 10 minutowa, a po piątej – 25-minutowa.

¹¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 357.

2. Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych 17 z 24 (70,8%) zbadanych oddziałów w roku szkolnym 2015/2016 ustalone zostały z naruszeniem zasad higieny pracy umysłowej:
- w 10 zajęcia rozpoczynały się o różnej porze w poszczególnych dniach tygodnia¹², w dziewięciu różnica w dziennym wymiarze zajęć przekraczała jedną godzinę¹³, a w trzech z 12 oddziałów klas IV-VI zajęcia wymagające zwiększonej koncentracji i pracy statycznej (matematyka, przyroda) zostały skumulowane w czterech dniach tygodnia (w jednym dniu zaplanowano wyłącznie mniej obciążające zajęcia), co stanowiło naruszenie § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach¹⁴;
 - w 11 z 12 zbadanych oddziałów klas IV-VI wystąpiły przypadki łączenia zajęć wymagających pracy statycznej i zwiększonej koncentracji w „bloki” i/lub lokowania ich po piątej godzinie lekcyjnej, co stanowiło naruszenie zasady ochrony zdrowia i higieny pracy, ustalonej w § 10 ust. 3 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹⁵. (dowód: akta kontroli str. 31-51)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na zbyt krótkie przerwy śródlekcyjne. Większość z nich (sześć z ośmiu) ustalona została na 5 minut. Nie zapewniało to uczniom dostatecznego czasu na krótki odpoczynek, zachowanie higieny osobistej czy spożycie posiłku, w szczególności gdy przerwy te występowały po zajęciach w-f, a przed kolejnymi lekcjami¹⁶. (dowód: akta kontroli str. 31-51)

Dyrektor szkoły wyjaśniła: „Ustalony plan zajęć jest związany z organizacją pracy Szkoły oraz możliwościami lokalowymi. Zbyt mała ilość sal lekcyjnych powoduje, że niemożliwe jest rozpoczynanie zajęć przez wszystkie klasy o jednakowej porze. Wyrównanie liczby lekcji w poszczególnych dniach tygodnia, zlikwidowanie „bloków” (matematyka, przyroda) oraz wydłużenie przerw śródlekcyjnych spowodowałoby znaczne wydłużenie dnia pracy ucznia, konieczność wprowadzenia dwuzmianowości w klasach IV – VI i tzw. „puste lekcje” (godziny bez zajęć edukacyjnych). Wydłużyłby się także czas przebywania w szkole uczniów dojeżdżających, ponieważ mimo naszych monitów, gmina zapewnia tylko po jednym kursie na danej trasie. Obecna organizacja pracy uzyskała akceptację rodziców”.

(dowód: akta kontroli str. 222-229)

Ocena cząstkowa

W Szkole praca uczniów nie została zorganizowana w sposób w pełni zgodny z zasadami higieny procesu nauczania. Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych nie uwzględniały potrzeby równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, naprzemiennego rozmieszczania zajęć o różnym stopniu trudności i charakterze oraz lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji najpóźniej na piątej godzinie lekcyjnej. Nie zapewniono także wystarczająco długich przerw międzylekcyjnych, a pięć oddziałów klas I-II było zbyt licznych.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w Szkole

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt. 2, 3 i 5 uso, w Szkole zapewniono uczniom możliwość korzystania z biblioteki, świetlicy oraz zespołu urządzeń rekreacyjno-sportowych.

Biblioteka dostępna była od 7:30 do 13:30 (w poniedziałki i piątki) i do 14:30 (w pozostałe robocze dni tygodnia). Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Godziny pracy biblioteki szkolnej dostosowane są do częstotliwości i nasilenia odwiedzin czytelników. W godzinach rannych od 7.30 do 10.00 i po godz. 13.00 liczba odwiedzających bibliotekę jest niewielka”.

(dowód: akta kontroli str. 149-150, 222-229)

W Szkole zorganizowano dwie świetlice: dla uczniów z klas I (czynną od 6:30 do 16:30) oraz pozostałych uczniów (czynna od 7:00 do 16:30). Według stanu na 10 maja 2016 r.

¹² Różnice w porze rozpoczęcia zajęć wynosiły od dwóch do trzech godzin.

¹³ Różnica w poszczególnych dniach wynosiła od dwóch do czterech godzin (dotyczyło to wyłącznie klas IV-VI).

¹⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie bezpieczeństwa i higieny”.

¹⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

¹⁶ Sytuacja taka miała miejsce przynajmniej raz w tygodniu w każdym z oddziałów objętych analizą.

zapisanych było do nich 374 uczniów¹⁷. Ponadto w godzinach popołudniowych (od 15:00 do 20:00) przy Szkole funkcjonowała świetlica środowiskowa.

W styczniu 2016 roku organizacja pracy świetlicy szkolnej została skontrolowana przez Kuratorium Oświaty w Białymstoku. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 149-151, 193-196)

Szkoła posiadała halę sportową, salę gimnastyczną oraz salę do zajęć z gimnastyki korekcyjnej. Ponadto na jej terenie urządzono plac zabaw (w ramach programu „Radosna szkoła”). Stan techniczny i zasady korzystania z urządzeń rekreacyjno-sportowych spełniały wymogi bezpieczeństwa, określone w § 7 ust. 2 pkt 2 oraz § 31 ust. 4 i 6 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny: plac zabaw miał równą nawierzchnię, urządzenia, których przemieszczanie się może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących (kosze, bramki, drabinki, huśtawki) były zamocowane na stałe. Przed wejściem na ww. obiekty umieszczono tablice informujące o zasadach bezpiecznego użytkowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, a także o możliwości korzystania z nich wyłącznie pod nadzorem dorosłych. Uczniom zapewniono szeroki wybór sprzętu sportowego w dobrym stanie użytkowym.

(dowód: akta kontroli str. 91-148)

Z wyjaśnień Dyrektor SP wynika, że Szkoła zapewnia uczniom realizację zajęć wychowania fizycznego na świeżym powietrzu, poprzez korzystanie z: boiska „Orlik” znajdującego się w sąsiedztwie SP, boisk parafialnych po przeciwnej stronie ulicy, stadionu miejskiego oraz z Parku Miejskiego. Dyrektor dodała: „Z wyżej wymienionych obiektów korzystamy bez zawierania jakichkolwiek umów czy porozumień. Obiekt sportowy „Orlik” wybudowany został na potrzeby naszej placówki oraz na potrzeby Zespołu Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica. Nadzór nad utrzymaniem bezpiecznych warunków korzystania z obiektu sprawowany jest przez Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem. Korzystanie z „Orlika” przez naszych uczniów określone jest w grafiku zaakceptowanym przez obie placówki. Pozostałe obiekty są ogólnodostępne i nie ma potrzeby zawierania porozumień dotyczących korzystania z nich”.

(dowód: akta kontroli str. 222-229)

Ponadto na podstawie umowy z miejską pływalnią, uczniowie w ramach zajęć wychowania fizycznego mogli korzystać z basenu.

(dowód: akta kontroli str. 252-253)

2.2. Teren Szkoły odpowiadał większości wymogów określonych w § 7 ust. 1-4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Nawierzchnie dróg i przejść w większości były równe, otwory kanalizacyjne i studzienki zakryte odpowiednimi pokrywami, a teren oświetlony i ogrodzony, jednak niektóre elementy ogrodzenia były uszkodzone lub zamontowane zbyt wysoko od podłoża. Ponadto tylko trzy z pięciu szlaków komunikacyjnych wychodzących poza teren Szkoły zostały zabezpieczone barierami uniemożliwiającymi wyjście bezpośrednie na jezdnię. Przypadki niespełnienia ww. przepisów przedstawiono w dalszej części niniejszego wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 91-158)

W Szkole podjęto działania w celu poprawy bezpieczeństwa uczniów w drodze do i ze Szkoły. Zatrudniono strażnika, który pomagał w przejściu przez ulice na ruchliwym skrzyżowaniu przy SP. Ponadto dwóch odpowiednio przeszkolonych¹⁸ pracowników Szkoły pełniło dyżury przy przejściu dla pieszych, znajdującym się w pobliżu miejsca, gdzie zatrzymuje się autobus dowożący dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 197-202)

Pomieszczenia szkolne spełniały większość wymogów dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu młodzieży. Stosownie do § 16 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, schody w SP wykonane były z materiałów nieśliskich, wyposażone w balustrady z poręczami z elementami zapobiegającymi przed zsuwaniem się po nich, a otwarte przestrzenie między biegami schodów w „nowej” części Szkoły zabezpieczone siatką. Zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia, drogi ewakuacyjne w Szkole były oznaczone w sposób wyraźny i trwałe, a plany ewakuacji umieszczone na każdym piętrze w miejscach łatwo dostępnych, lecz na jednym z pięter plan ten został zamieszczony

¹⁷ Wszyscy, których rodzice złożyli stosowne zgłoszenie.

¹⁸ Szkolenie z zakresu wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym organizowane przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Białymstoku.

dopiero w trakcie niniejszej kontroli, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. W trakcie kontroli odpowiednio oznaczono też pomieszczenia, do których wzbroniony był dostęp osobom nieuprawnionym (kuchnia, pokój konserwatorów), dopełniając tym obowiązek wynikający z § 15 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. (dowód: akta kontroli str. 91-148)

W roku szkolnym 2015/2016 dwukrotnie przeprowadzono praktyczne sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji Szkoły, w tym jedno we wrześniu 2015 roku, stosownie do wymogu § 17 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹⁹. Przebiegły one sprawnie. (dowód: akta kontroli str. 181-186)

2.3. Zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zapewniono ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej. Część urządzeń w tych pomieszczeniach w dniu oględzin nie była jednak sprawna, a ponadto wystąpiły inne braki w zakresie bezpieczeństwa i higieny, o czym szerzej napisano w dalszej treści wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 91-148)

2.4. W ocenie Inspekcji Sanitarnej²⁰ meble, z których korzystali uczniowie, dostosowane były do wymogów ergonomii²¹, a wyposażenie nabyte przez Szkołę było zgodne z obowiązującymi normami. (dowód: akta kontroli str. 215-217)

2.5. Powierzchnia 12 z 22 sal lekcyjnych²² zapewniała higieniczną przestrzeń do nauki. Na jednego ucznia przypadło nie mniej niż 2 m² powierzchni. W pozostałych 10 salach uczniom nie zapewniono takich warunków, o czym szerzej napisano w dalszej części niniejszego wystąpienia, w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”. (dowód: akta kontroli str. 29)

2.6. Szkoła zorganizowała bezpieczne i higieniczne warunki żywienia uczniów, zgodnie z art. 67a ust. 1 uso oraz § 10 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. W roku szkolnym 2015/2016 z gorących posiłków, przygotowywanych w kuchni szkolnej, korzystało od 130 do 197 dzieci. Wydawano je w stołówce, w godzinach od 12:10 do 14:00. Kontrola PPIŚ nie wykazała nieprawidłowości w stanie sanitarnym zaplecza kuchennego i stołówki szkolnej. (dowód: akta kontroli str. 152-153, 215-217)

2.7. Inspekcja Sanitarna nie zgłosiła też uwag do stanu sanitarnego pozostałych pomieszczeń Szkoły. (dowód: akta kontroli str. 215-217)

W trakcie niniejszej kontroli stwierdzono natomiast odstający tynk na suficie w łączniku budynku oraz ślady zacieków i odpryski farby na ścianach w dwóch korytarzach, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

2.8. Uczniom klas I-III zorganizowano sale lekcyjne w sposób odpowiedni dla ich wieku, zgodnie z zasadami określonymi w pkt 4 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół²³. Znajdowały się one (poza dwiema przeznaczonymi dla klas III) w oddzielnej, tzw. „nowej” części Szkoły. We wszystkich salach wyodrębniono dwie części: edukacyjną, wyposażoną w meble (stoliki, krzesła) dostosowane do wzrostu dzieci i tablice oraz rekreacyjną z dywanem, regałem (dzieci m.in. mogły w nich zostawić podręczniki i przybory szkolne) i zabawkami. Każda sala wyposażona była w pomoce dydaktyczne i przedmioty potrzebne do zajęć (np. liczniki), sprzęt audiowizualny oraz miała urządkowane kąci tematyczne.

W bezpośrednim sąsiedztwie sal lekcyjnych (w obrębie korytarza) znajdowały się toalety dla uczniów, wyposażone w ceramikę sanitarną dostosowaną do wzrostu uczniów. Dyrektor

¹⁹ Dz. U. Nr 109, poz. 719.

²⁰ Wyniki kontroli Inspekcji Sanitarnej przeprowadzonej od 18 kwietnia do 4 maja 2016 r. na zlecenie NIK (zwanej dalej „kontrolą PPIŚ”).

²¹ Oceniono 537 stanowisk pracy ucznia. Przy ocenie przyjęto zasadę, że uczniowie siedzący w meblach o jeden numer za wysokich mają odpowiednie meble.

²² Dotyczy sal, w których odbywały się zajęcia całych oddziałów.

²³ Dz. U. poz. 977, ze zm.

Szkoły wyjaśniła „Kiedy uczniowie sygnalizują potrzebę skorzystania z toalety, nauczyciel robi przerwę, grupą wychodzi na korytarz i pod nadzorem nauczyciela dzieci korzystają z toalety. Jeżeli nauczyciel w danej chwili nie ma możliwości wyjść, komunikuje się z woźną”.

(dowód: akta kontroli str. 73-87, 222-229)

W części rekreacyjnej dwóch sal dywan odstawał od podłogi, o czym szerzej napisano w dalszej części niniejszego wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

2.9. Uczniom zapewniono możliwość pozostawienia odzieży wierzchniej oraz obuwi w szatni, w tym:

- klasom I-III na parterze „nowej” części Szkoły zorganizowano boksy (każdy przypisany jednemu lub dwóm oddziałom), wyposażone w wieszaki,
- klasom IV-VI w podpiwniczeniu „starej” części Szkoły udostępniono szafki zamykane na klucz (jedna szafka przypadała na jednego lub dwóch uczniów).

Dyrektor wyjaśniła: „Z początkiem roku szkolnego przydziału szafek dokonuje pani woźna wspólnie z wychowawcami. W zależności od umiejscowienia szafek np. tam gdzie jest ciasniej i utrudniałoby to dostępność do nich, szafki przydzielane są jednoosobowo. W innych miejscach, gdzie jest większa przestrzeń i większa możliwość dostępu do szafki, korzysta z nich dwoje uczniów. Nauczyciel zgodnie z listą z dziennika przydziela poszczególnym osobom numery poszczególnych szafek”.

(dowód: akta kontroli str. 91-148, 154, 222-229)

2.10. Zgodnie z § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, w Szkole zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, w tym klasom I-III w salach lekcyjnych, natomiast starszym uczniom w szafkach ubraniowych. Rozwiązanie takie w przypadku klas IV-VI mogło nie być wystarczające, zwłaszcza, w przypadku gdy jedna szafka przypadała na dwóch uczniów, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.

(dowód: akta kontroli str. 154-155)

2.11. Kontrola PPIS wykazała, że z 537 uczniów poddanych pomiarom, ciężar plecaków 209 (38,9%) nie przekraczał 10% masy ich ciała, 248 (46,2%) – wynosił od 10% do 15%, zaś 80 (14,9%) – przekraczał 15 % wagi ciała ucznia²⁴.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *Wielokrotnie rodzice dzieci, zarówno przez Dyrektora szkoły jak i przez wychowawców, byli edukowani w zakresie zawartości teczki noszonej do szkoły przez ich dzieci oraz o doborze odpowiedniego tornistra. Z informacji od wychowawców wynika, że w niektórych teczkach znajdują się niepotrzebne na zajęciach ciężkie klasery, albumy, podwójne butelki z pićm. O zaistniałym stanie rzeczy świadczy fakt, że w niektórych klasach istnieją niejednorodne obciążenia wagi teczek”.*

(dowód: akta kontroli str. 215-217, 222-229)

2.12. Szkoła nie udostępniała uczniom sieci Wi-Fi, a w trakcie zajęć edukacyjnych obowiązywał zakaz używania telefonów komórkowych. Dzieci miały zaś możliwość korzystania z 42 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu²⁵. Weryfikacja 18 z nich²⁶ (42,8%) potwierdziła, iż wszystkie wyposażone zostały w oprogramowanie zabezpieczające przed wyświetlaniem treści niepożądanych²⁷. W przypadku jednak 16 zbadanych komputerów zabezpieczenie to okazało się nieskuteczne, bowiem nie zapewniało pełnej ochrony uczniów przed dostępem do treści, które mogły stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, co szerzej omówione zostało w dalszej części niniejszego wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 166-171)

2.13. W Szkole zapewniono uczniom pomoc przedlekarską. Zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 4 uso, uczniowie mieli możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, znajdującego się w budynku SP. Był on czynny w poniedziałki, środy i piątki od 7:30 do 14.30. Z wyjaśnień Dyrektor Szkoły wynika, że w sytuacji gdy gabinet jest

²⁴ U 13 uczniów ciężar plecaka przekroczył 20% masy ciała ucznia.

²⁵ 36 w dwóch pracowniach informatycznych, cztery w bibliotece i dwa w świetlicy klas II-IV.

²⁶ Sprawdzono 13 komputerów w pracowniach informatycznych, cztery w bibliotece i jeden w świetlicy.

²⁷ Program „Cenzor”.

nieczynny, pomocy w lekkich przypadkach udzielają nauczyciele sprawujący opiekę nad uczniem, a w cięższych wzywane jest pogotowie ratunkowe.

(dowód: akta kontroli str. 149-150, 222-229)

Wszyscy nauczyciele Szkoły posiadali przeszkolenie z udzielania pierwszej pomocy. Odbyły je w trakcie szkoleń okresowych BHP, podczas których tematykę udzielania pierwszej pomocy zrealizowano w wymiarze dwóch godzin. Ponadto 22 (z 66) nauczycieli, w tym wszyscy (pięciu) nauczyciele wychowania fizycznego, ukończyło dodatkowe kursy i szkolenia w tym zakresie.²⁸

(dowód: akta kontroli str. 70-71)

Stosownie do § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, sekretariat, pokoje nauczycielskie, pomieszczenie konserwatorów, kuchnię, jeden z pokoi woźnych, salę do gimnastyki korekcyjnej, osiem sal lekcyjnych oraz gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej zaopatrzone w stacjonarne apteczki pierwszej pomocy, zaś sekretariat i dwie świetlice w apteczki przenośne. Ponadto drugi pokój woźnych zaopatrzone w zestaw niezbędnych środków medycznych²⁹. Wyposażenie apteczek (z wyjątkiem znajdującej się w sekretariacie) było kompletne, jednak poza nowymi środkami, znajdowały się w nich takie, które miały przekroczony termin ważności, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. Wszystkie przeterminowane środki zostały w trakcie oględzin wyrzucone. Niezwłocznie też doposażono apteczkę w sekretariacie.

(dowód: akta kontroli str. 53-66)

2.14. Od września 2015 roku³⁰ na terenie Szkoły odnotowano 12 wypadków. Wszystkie miały charakter lekki i w większości nastąpiły podczas zajęć wychowania fizycznego (dotyczyły głównie urazów kończyn). W SP niewłaściwie dokumentowano przebieg postępowania powypadkowego. Prowadzony rejestr zawierał tylko część wymaganych informacji³¹, w żadnym przypadku nie sporządzono protokołów powypadkowych oraz nie posiadano dowodów, świadczących o spełnieniu obowiązku zawiadomienia o ww. zdarzeniach osób wymienionych w § 41 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Nie powołano też zespołu powypadkowego. Problematykę tę szerzej przedstawiono w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 210-215)

2.15. Stosownie do § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, Dyrektor Szkoły wraz ze specjalistą BHP oraz konserwatorem³², na początku roku szkolnego 2015/2016 oraz przed drugim semestrem, przeprowadzili kontrole zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów Szkoły. Z obu kontroli sporządzono protokoły, z których wynika, że nie stwierdzono nieprawidłowości. Kopie protokołów nie zostały przekazane organowi prowadzącemu, o czym szerzej napisano w dalszej części niniejszego wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 187-191)

2.16. W roku szkolnym 2015/2016 w Szkole nie było kontroli zewnętrznych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, poza obowiązkowymi kontrolami stanu technicznego budynku i urządzeń, wynikającymi z prawa budowlanego oraz kontrolą PPIS zleconą przez NIK.

(dowód: akta kontroli str. 203)

W lutym 2016 roku PPIS przeprowadził kontrolę tematyczną w zakresie oceny jakości sposobu i warunków żywienia w związku z odbywającym się w Szkole obozem sportowym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 204-207)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²⁸ W tym 15 nauczycieli w latach 2006-2007 ukończyło 7-godzinny kurs poświęcony wyłącznie udzielaniu pierwszej pomocy. W pozostałych przypadkach z dokumentacji nie wynika w jakim wymiarze godzinowym szkolenie poświęcone było ww. zagadnieniu.

²⁹ Tzw. „wkład do apteczki”.

³⁰ Do 28 kwietnia 2016 r.

³¹ Do rejestru wpisywano imię i nazwisko ucznia oraz klasę, datę i rodzaj wypadku, miejsce wypadku i rodzaj zajęć, rodzaj i miejsce uszkodzenia ciała oraz okoliczności wypadku.

³² W kontroli przeprowadzonej przed drugim semestrem, w skład zespołu kontrolującego wchodził także opiekun hali sportowej.

1. Na suficie w łączniku Szkoły występowały spękania, wskazujące na zagrożenie opadnięcia tynku. W trakcie kontroli odstająca farba wraz z częścią tynku zostały zbite przez konserwatora. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że usterka zostanie ostatecznie naprawiona w okresie wakacyjnym. (dowód: akta kontroli str. 218-221)

Niniejsza kontrola ujawniła też następujące sytuacje wskazujące na naruszenie § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny:

- w korytarzu prowadzącym do szatni klas IV-VI oraz do wyjścia ewakuacyjnego, za drzwiami oznaczonymi numerem 70 (na parterze „nowej” części szkoły) – na ścianach przy suficie – występowały odpryski farby i ślady po zaciekach,
- część elementów płotu z metalowej siatki w okolicach wjazdu od ul. Jagiellońskiej było uszkodzonych (pochylonych), a ponadto występowały duże (wynoszące ok. 35 cm) przestrzenie między płotem i podłożem w części ogrodzenia między terenem Szkoły a terenem Zespołu Szkół Zawodowych w Wysokiem Mazowieckiem, stwarzające potencjalne niebezpieczeństwo uczniom, którzy mogliby próbować przedostać się przez te przestrzenie na drugą stronę,
- w dwóch salach lekcyjnych, przeznaczonych dla klas I-III (nr 17 i 77), dywany w części rekreacyjnej odstawały od podłogi, co stwarzało niebezpieczeństwo potknięcia się i upadku ucznia.

Dyrektor SP wyjaśniła, że: *„Istniejące zacieki na ścianach powstały w wyniku problemów konstrukcyjnych położonego dachu. Pomimo wykonywanych napraw po okresie zimowym pojawiają się zacieki na ścianach. Nadzór budowlany nie jest w stanie jednoznacznie określić przyczyny zaistniałego problemu. Rokrocznie w okresie wakacyjnym usterka jest usuwana. (...) Kontrole zewnętrzne i wewnętrzne prowadzone w obiekcie nie sugerowały modernizacji ogrodzenia szkoły. Ogrodzenie od strony rzeki powstało w 2002 roku wraz z nowo wybudowaną halą sportową. Spełniało ono wówczas normy w zakresie BHP. Odległość przęsła od gruntu też była odpowiednia, dlatego nie dokonywaliśmy modernizacji. O sugerowanej przez kontrolującego potrzebie naprawy powiadomiono organ prowadzący, uzyskano zgodę na działania naprawcze. Dokonane zostały również oględziny przez firmę zewnętrzną. Naprawa zostanie przeprowadzona w okresie wakacyjnym. (...) Wykładziny zostały zakupione przez rodziców w celu poprawy warunków funkcjonowania swoich dzieci. W ostatnich tygodniach nauczyciele nie sugerowali zaistniałego problemu, który został niezwłocznie naprawiony. Jednocześnie pouczono pracowników, żeby informowali dyrekcję szkoły o zaistniałych nieprawidłowościach”.* (dowód: akta kontroli str. 73-87, 91-148, 222-229)

2. Nawierzchnia drogi szkolnej przy wjeździe od ul. Jagiellońskiej oraz chodnik od ul. 1 Maja były częściowo „pofalowane”, a na chodniku przy barierze między Szkołą („starą” częścią) a placem zabaw występowały nierówności w ułożeniu kostki brukowej. Stanowiło to naruszenie § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nawierzchnia w ww. miejscach uległa zniekształceniu na skutek użytkowania i warunków atmosferycznych. Dodała: *„W okresie wakacyjnym zaplanowany jest remont po uprzednim zabezpieczeniu środków w budżecie”.*

(dowód: akta kontroli str. 91-148, 222-229)

3. Dwa z pięciu szlaków komunikacyjnych prowadzących poza teren Szkoły (na ul. Jagiellońską oraz ul. Kościelną przy skrzyżowaniu z ul. 1. Maja) nie były zabezpieczone przed bezpośrednim wejściem na jezdnię, co stanowiło naruszenie § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„W roku 2015 ulica Jagiellońska przeszła modernizację, wyznaczono miejsce na przejście dla pieszych, zabezpieczono ciągi komunikacyjne barierami ochronnymi. Dostosowania i odbioru prowadzonej inwestycji dokonały osoby posiadające stosowne uprawnienia w zakresie obowiązujących przepisów prawa. W trakcie prowadzonej inwestycji zasugerowano przeniesienie jedynie bramki wejściowej z łuku ulicy Jagiellońskiej (Kościelnej). Inne wejścia w ocenie Policji były*

właściwe. W wyniku prowadzonej obecnie kontroli zdecydowano o zamknięciu na stałe bramek nie posiadających zabezpieczenia przed wyjściem na ulicę³³.

(dowód: akta kontroli str. 91-148, 222-229)

4. Podczas oględzin (6 maja 2016 r.) na pierwszym piętrze „nowej” części szkoły nie było planu ewakuacji, co stanowiło naruszenie § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „W wyniku prowadzonych prac remontowych tablica z planem ewakuacji została zdjęta. Nie poinformowano o tym fakcie pracownika służby BHP. Wcześniejsze kontrole nie sugerowały tego problemu, który został już naprawiony (tablicę zawieszono)”. Fakt zawieszenia tablicy informacyjnej potwierdziły oględziny Szkoły, przeprowadzone 19 maja 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 91-148, 176-180, 222-229)

5. W dniu oględzin (4 maja 2016 r.) pomieszczenia, do których powinien być wzbroniony wstęp osobom nieuprawnionym (kuchnia, pokój konserwatora) nie były odpowiednio oznaczone, mimo obowiązku wynikającego z § 15 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „W dniu 1 września wskazywane pomieszczenia posiadały odpowiednie oznakowanie. W trakcie użytkowania z niewiadomych przyczyn (zdjęto lub zniszczono) nalepki zostały usunięte. Na sugestię kontrolującego usterkę naprawiono”. Odpowiednie oznakowanie uzupełniono w dniu ww. oględzin.

(dowód: akta kontroli str. 88-90, 222-229)

6. Nie zapewniono odpowiedniego stanu i wyposażenia pomieszczeń sanitarno-higienicznych w niżej wymienionym zakresie³³:

- na drugim piętrze „nowej” części Szkoły grzejnik pokryty był lekko rdzą,
- na pierwszym piętrze „nowej” części Szkoły jedna bateria umywalkowa była uszkodzona (nie przytwierdzona do umywalki), a drzwi wejściowe nie były oznaczone i miały wgniecenie,
- na parterze w „starej” części Szkoły w toalecie chłopców i dziewczynek nie działała jedna z dwóch baterii umywalkowych, w toalecie chłopców uszkodzony był grzejnik (odstawała górna część),
- na pierwszym piętrze „starej” części Szkoły w toalecie chłopców kratka odpływowa przy umywalkach była mocno zardzewiała, wygięta (wciśnięta) i częściowo połamana, a w toalecie dziewczynek grzejnik był lekko zardzewiały w dolnej części, zaś w niektórych bateriach umywalkowych brakowało kurków.

Stanowiło to naruszenie § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Nasza placówka jest dużym obiektem eksploatowanym przez znaczną ilość osób (uczniów i pracowników). Aby stworzyć jak najlepsze warunki pomieszczenia sanitarne są systematycznie modernizowane i remontowane. Jednak proces użytkowania przez tak dużą ilość osób powoduje powstawanie usterek i problemów technicznych. Wskazane w powyższym zapytaniu zalecenia zostały uwzględnione a usterki usunięte”. (dowód: akta kontroli str. 91-148, 222-229)

7. Zainstalowane na 16 (z 18 zbadanych) szkolnych komputerach oprogramowanie zabezpieczające nie zapewniło skutecznej ochrony uczniów przed dostępem do treści niepożądanych (mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju). Stanowiło to naruszenie art. 4a uso.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Szkoła w trosce o bezpieczeństwo w zakresie posługiwania się technologią informacyjną zakupiła program Cenzor (...) Korzystanie z zasobów Internetu zawsze odbywa się za zgodą i pod opieką nauczyciela informatyki lub biblioteki. Nauczyciele przekonani byli, że jakość usług świadczonych przez program Cenzor jest właściwa. Sugestia kontrolującego o nieprawidłowym funkcjonowaniu spowodowała podjęcie przez szkołę następujących działań: szczegółowa kontrola przez

³³ Stwierdzono podczas oględzin 6 maja 2016 r.

nauczyciela korzystania przez uczniów z Internetu, reklamacja złożona u producenta programu Cenzor, poszukiwanie nowej formy zabezpieczeń przed niedozwolonymi treściami. (dowód: akta kontroli str. 167-171, 222-229)

8. W dniu oględzin (26 kwietnia 2016 r.) pięć z 19 apteczek szkolnych³⁴ zawierało oprócz nowych środków również przeterminowane³⁵ lub bez opakowań umożliwiających określenie terminu ich przydatności. Ponadto apteczka w sekretariacie nie zawierała koca ratunkowego i instrukcji udzielania pierwszej pomocy. Świadczyło to o nierzetelnej realizacji obowiązku wynikającego z § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„W trosce o bezpieczeństwo uczniów i pracowników szkoła sukcesywnie zakupuje wyposażenie do apteczek znajdujących się na terenie budynku. W dniach 8 i 11 marca bieżącego roku zostały zakupione nowe wkłady do apteczek, które zostały uzupełnione. Z powodu przeoczenia nie usunięto przeterminowanych środków. Problem ten został niezwłocznie rozwiązany (środki wyrzucono)”*. (dowód: akta kontroli str. 53-66, 222-229)
9. Prowadzone w Szkole postępowania powypadkowe nie zostały prawidłowo udokumentowane. Mimo obowiązku wynikającego z § 43 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, nie sporządzono protokołów powypadkowych, w rejestrze wypadków nie zamieszczano części wymaganych informacji, tj. o udzielonej pomocy i środkach zapobiegawczych, oraz podpisu dyrektora (w miejscu na to przeznaczonym podpis złożyła Sekretarz SP). Nie dysponowano także dokumentacją świadcząca o wywiązaniu się z obowiązku powiadomieniu o wypadkach osób wymienionych w § 41 rozporządzenia. W szkole nie dopełniono ponadto wymogu § 43 ust. 1 ww. rozporządzenia, ponieważ nie powołano zespołu powypadkowego. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: *„W momencie zdarzenia nauczyciel informuje dyrektora szkoły, a następnie dyrektor – pracownika służby BHP. Niezwłocznie informowani są rodzice poszkodowanego ucznia. Informacje o zdarzeniach do pozostałych jednostek, tj. do organu prowadzącego oraz Rady Rodziców przekazywane były ustnie. Zdarzenie jest wpisywane do rejestru wypadków. W ocenie kontrolowanych protokołów powypadkowy częściowo znajduje się w rejestrze wypadków. Przez złą interpretację rozporządzenia dotyczącego BHP w szkole nie powoływano zespołu powypadkowego. Przez przeoczenie pracownika od 2007 roku do rejestru nie były wpisywane zalecenia powypadkowe. Stosowana procedura w ocenie rodziców i uczniów nie budziła zastrzeżeń, w związku z powyższym nie była prowadzona szczegółowa kontrola rejestru przez Dyrektora Szkoły. Dyrektor nie miał świadomości, iż w księdze w punkcie „podpis dyrektora” podpisywał się pracownik sekretariatu”*. Sekretarz Szkoły wyjaśniła, że nieświadomie, jako osoba prowadząca rejestr, podpisywała się w nim w rubryce, przeznaczonej na podpis dyrektora. (dowód: akta kontroli str. 208-213, 222-230)
10. Szkoła nie przekazała organowi prowadzącemu kopii protokołów z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów, przeprowadzonych w sierpniu 2015 roku i lutym 2016 roku, mimo obowiązku wynikającego z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Dyrektor SP wyjaśniła, że nastąpiło to przez przeoczenie. (dowód: akta kontroli str. 222-229)
11. W „starej” części Szkoły otwarta przestrzeń między biegami schodów nie była zabezpieczona, co stanowiło naruszenie art. 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w 2006 roku klatka była przebudowana, a wykonawca (osoba posiadająca uprawnienia budowlane) zapewniał, że przeprowadzona inwestycja jest zgodna z zapisami ww. rozporządzenia i dodała: *„Uczniowie są informowani przez wychowawców o bezpiecznym poruszaniu się po szkole. Kontrole zewnętrzne prowadzone przez osoby z uprawnieniami budowlanymi nie wskazywały żadnych uchybień w tym zakresie. W najbliższym czasie skontaktujemy*

³⁴ Badaniem objęto 15 apteczek stacjonarnych, trzy przenośne oraz „wkład do apteczek” w pokoju woźnych.

³⁵ W pokoju nauczycieli wychowania fizycznego znajdowały się: Rivanolum z terminem do czerwca 2015 roku, Aviomarin – do marca 2016 roku i woda utleniona – do sierpnia 2015 roku, w sekretariacie znajdowała się opaska z terminem do lutego 2012 roku, plastry i Octenisept – do sierpnia 2015 roku oraz bandaże – do marca 2014 roku, a w pokoju woźnych (klas IV-VI): wata z terminem ważności do września 2010 roku oraz bandaże – do września 2015 roku.

się z osobą posiadającą uprawnienia w zakresie nadzoru budowlanego, która zaproponowałaby techniczne rozwiązanie zabezpieczenia między biegami schodów. W momencie uzyskania dodatkowych środków poprawimy stan bezpieczeństwa klatki schodowej". (dowód: akta kontroli str. 149-150, 254-255)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że:

1. W 10 z 22 objętych analizą sal lekcyjnych na jednego ucznia przypadало mniej niż 2 m² powierzchni (w tym w jednej³⁶ – 1,5m²)³⁷. Zdaniem NIK, nie zapewniało to uczniom właściwych warunków do nauki. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Tzw. „stara” część szkoły nie dysponuje bardziej przestrzennymi salami lekcyjnymi. Jest to obiekt wyremontowany, ale budowany w okresie powojennym. Dostosowany był do potrzeb Szkoły, kiedy niejednokrotnie liczba uczniów w klasie przekraczała 30 osób”. (dowód: akta kontroli str. 29, 222-229)
2. Nie wszystkim uczniom klas IV-VI zapewniono osobną szafkę na przechowywanie rzeczy³⁸. Część musiała dzielić się miejscem z innym uczniem. Mogło to powodować rezygnację z pozostawiania we wspólnych szafkach podręczników i przyborów szkolnych, między innymi ze względu na ograniczone miejsce (szczególnie zimą, kiedy musiały się w niej zmieścić kurtki i obuwie dwóch osób). O nieskuteczności przyjętych w Szkole rozwiązań w ww. zakresie może świadczyć fakt, że 61,1% uczniów podczas badania przeprowadzonego przez PPIS miało plecaki, których ciężar przekraczał 10% masy ich ciała. Dyrektor Szkoły wyjaśniła: „Miejsce, w którym znajduje się szatnia klas IV-VI nie jest w stanie pomieścić większej ilości szafek. Na korytarzach szkolnych nie ma odpowiedniej przestrzeni aby wstawić dodatkowe szafki dla uczniów. W związku z powyższym istnieje potrzeba korzystania przez niektórych uczniów z szafki wspólnie z kolegą”. (dowód: akta kontroli str. 154-155, 222-229)

Ocena cząstkowa

Uczniom nie zapewniono w pełni bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w Szkole. Zastrzeżenia NIK dotyczą w szczególności braku zabezpieczenia otwartej przestrzeni między ciągami schodów w „starej” części Szkoły, stanu ogrodzenia terenu SP, nawierzchni części dróg i chodników, ścian w dwóch korytarzach i sufitu w łączniku Szkoły. Usterki wystąpiły ponadto w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, przy czym zostały one naprawione w trakcie kontroli. Dopiero też w wyniku uwag kontrolera odpowiednio oznaczono miejsca, do których wstęp wzbroniony mają osoby nieuprawnione, zawieszono plan ewakuacji na pierwszym piętrze „nowej” części Szkoły oraz wyrzucono z apteczek przeterminowane środki, zaś jedną uzupełniono.

Niewłaściwie realizowano obowiązki związane z postępowaniem powypadkowym, w szczególności w zakresie jego dokumentowania. Nieskuteczne były też działania Szkoły w zakresie ochrony uczniów przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie na udostępnionych komputerach.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Dostosowanie planu zajęć dydaktyczno-wychowawczych do zasad higieny pracy umysłowej.
2. Przestrzeganie limitu dopuszczalnej liczby uczniów w klasach I-III, a w przypadku jego przekroczenia, zatrudnienie asystenta nauczyciela.
3. Zapewnienie odpowiedniego stanu ogrodzenia terenu Szkoły oraz równej nawierzchni wszystkich dróg i przejść.
4. Zabezpieczenie otwartej przestrzeni między biegami schodów w „starej” części Szkoły.

³⁶ Dotyczy to sali nr 3 o pow. 40,3 m², w której zajęcia miały m.in. oddziały 27-osobowe.

³⁷ Dotyczy to głównie sal w „starej” części Szkoły.

³⁸ Dostępnych było 270 szafek, podczas gdy według stanu na 30 września do Szkoły uczęszczało 313 uczniów klas IV-VI.

5. Wyremontowanie sufitu w łączniku Szkoły oraz ścian, na których stwierdzono zacieki i odpryski farby.
6. Przestrzeganie zasad dotyczących postępowania powypadkowego, w tym rzetelne jego dokumentowanie oraz powołanie zespołu powypadkowego.
7. Podjęcie skutecznych działań w celu ochrony uczniów przed dostępem do niepożądanych treści w Internecie na udostępnionych im komputerach
8. Przekazywanie organowi prowadzącemu SP kopii protokołów z kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

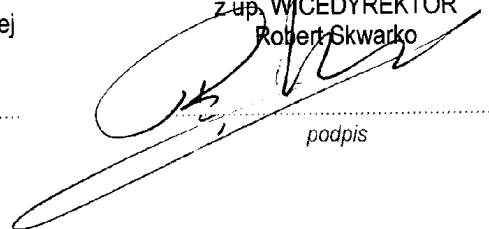
Białystok, dnia 1 czerwca 2016 r.

Kontroler
Beata Pawłowska
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis